

18.05.2022

Ärende/8

§ 111

Detaljplaneändring (nr 12718) för öarna i Havshamnen (Eira, Ulrikasborg, Brunnsparken)

HEL 2016-002260 T 10 03 03

Beslut

Stadsfullmäktige godkände detaljplaneändring för vattenområdet i 6 stadsdelen (Eira), badstrands-, närrekreations- och vattenområden och en båthamn i 7 stadsdelen (Ulrikasborg) samt en båthamn i 9 stadsdelen (Brunnsparken) enligt ritning nr 12718, daterad 16.11.2021, och på de grunder som framgår av detaljplanebeskrivningen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12718 kartta, päivätty 16.11.2021
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12718 selostus, päivätty 16.11.2021
- 3 Vuorovaikutusraportti 19.7.2021, täydennetty 16.11.2021
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Havainnekuva, 16.11.2021

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag	Bilagor till utdrag
Helen Ab	Förslagstext
Helen Elnät Ab	Förslagstext
Samkommunen Helsingforsregionens trafik	Förslagstext
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster	Förslagstext
Kymp/Ekonomistöd	Förslagstext
Museiverket, skydd av kulturmiljön	Förslagstext
Trafikledsverket	Förslagstext
Den som begärt informa-	Förslagstext

18.05.2022

Ärende/8

tion om beslutet om godkännande av planen
Den som sökt detaljplaneändring

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Förslagstext

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Förslagstext

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Bilaga 1

Bilaga 2

Bilaga 3

Bilaga 4

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Detaljpanelösningens centrala innehåll

Detaljplaneändringen gäller Södra och Norra Ugnsholmen, Skifferholmen, Skiffergrundet och Flisholmen samt vattenområdet omkring dessa.

Avsikten är att göra det möjligt att utveckla öarna som ett betydande segel- och rekreationscentrum. Med detaljpanelösningen har man i synnerhet strävat efter att tillgodose behovet av nya byggnader, vågbrytare och bryggor som betjänar verksamheten, rekreationen, båtlivet och kappseglingen vid Ugnsholmarna, Skifferholmen, Skiffergrundet och Flisholmen.

Den planerade våningsytan för verksamhetslokaler för segling och rekreation uppgår till 2 150 m². Våningsytan har ökats av funktionella skäl och fördelats mellan öarna på landskapsmässiga och kulturhistoriska grunder.

Det genomsnittliga exploateringstalet för området är $e=0,2$.

Detaljplanen bidrar i synnerhet till att förbindelserna till öarna förbättras och seglings- och rekreationsområdena fungerar.

Beslut som detaljpanelösningen bygger på

I Generalplanen 2016 för Helsingfors är Hamnholmarnas område upptaget som ett område för maritim rekreation och turism. Området utvecklas som ett betydande rekreations-, frilufts-, motions-, natur- och kulturområde i anslutning till rekreations- och grönområdena på fast-

landet. I planeringen ska man säkerställa att de kulturhistoriska och landskapsmässiga värdena bevaras samt beakta och trygga de områden som är viktiga för naturens mångfald, ekosystemtjänsterna, naturskyddet och det ekologiska nätverket samt skogs nätverket. Enligt generalplanens temakarta över kulturmiljöer hör öarna till skyddszonen för UNESCO-världsarvet Sveaborg. Detaljpanelösningen stämmer överens med generalplanen.

Detaljpanelösningen bidrar till att staden kan uppnå sitt strategiska mål att ambitiöst fortsätta utveckla det havsnära Helsingfors genom att förbättra de marina förbindelserna, strandpromenaderna, bryggorna och baserna och främja marint företagande.

Utgångspunkter för området och nuläge

Havshamnens område, som ligger vid södra stranden av Helsingfors näs, framför Eira, Ulrikasborg och Brunnsparken, är en av de populäraste rekreationsplatserna bland helsingforsbor året om. Verksamheten på öarna är mångsidig. På sommaren trafikerar turbotar till öarna och på vintern förbinder en tillfällig pontonbro till Norra Ugnsholmen Havshamnens strand med öarna. På vintern kan man promenera på alla öarna tack vare en bro mellan Skifferholmen och Flisholmen.

Segelklubbar använder aktivt Skifferholmen och Flisholmen som hamnör. Öarna är även baser för undervisning i segling och fritidsseglare samt kapp- och långfärdssegling. På vintern använder segelklubbarna delar av öarna som docka. På Skifferholmen, Flisholmen och Norra Ugnsholmen finns sommarrestauranger där det ofta ordnas olika tillställningar. Under sin långa historia har öarna inhyst industri, maskinverkstäder och dockor, och en del av dessa gamla byggnader finns fortfarande kvar.

För området gäller en detaljplan från 2004. Enligt detaljplanen utgör Stora Räntan ett område för närrekreation där miljön ska vårdas i enlighet med områdets historiska befästningskaraktär (VL/s). De gamla konstruktionerna och byggnaderna betecknas som skyddade. Vid Stora Räntan och Gamla Räntan ligger fyra naturskyddsområden (SL). Norra Ugnsholmen anges som ett område för närrekreation (VL) och ett område för badstrand (VV). Södra Ugnsholmen är en obebyggd badstrands- och rekreationsö (VL). De områden på Skifferholmen, Skiffergrundet och Flisholmen som används av båtklubbar anges i detaljplanen som områden för småbåtshamnar (LV). Klubbhuset på Skifferholmen är skyddat. Öarnas obebyggda delar upptas som områden för närrekreation (VL). Det havsområde som inte är i båtklubbarnas omedelbara bruk som brygg- eller bojområde anges som vattenområde (W).

18.05.2022

Ärende/8

Helsingfors stad äger området. Detaljplanelösningen har utarbetats på ansökan och innehållet i lösningen har diskuterats med sökanden.

Detaljplanelösningens kostnader

Det medför inga kostnader för staden att genomföra detaljplanen. Detaljplanelösningen höjer områdets värde. Detaljplanelösningen tillåter att nya vågbrytare och bryggområden byggs. Tidpunkten för byggandet bestäms enligt servicebehovet i området.

Växelverkan under beredningen av detaljplanen

Den bifogade rapporten om växelverkan innehåller sammandrag av de ställningstaganden från myndigheter och åsikter från intressenter som kommit in under beredningen av detaljplanen samt bemötandena till påpekandena i dessa.

Myndighetssamarbete

Under beredningen av detaljplanen har man samarbetat med olika aktörer inom stadsmiljösektorn och dessutom med följande myndigheter:

- Vattenförsörjningen vid samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM)
- Trafikverket (nuvarande Trafikledsverket)
- Museiverket
- fostrans- och utbildningssektorn
- kultur- och fritidssektorn, stadsmuseet

Myndigheternas ställningstaganden om programmet för deltagande och bedömning och om beredningsmaterialet gällde beaktandet av räddningsverkets verksamhetsförutsättningar i den fortsatta planeringen, de nya vattenledningar och avlopp som upprätthålls av privata aktörer, hur farlederna framställs i detaljplanekartan, säkerheten vid huvudleden, planeringen och byggandet av strandkonstruktioner samt anpassandet av de byggnader och konstruktioner som planeras på området till miljön och inventeringen under vatten. De frågor som tagits upp i ställningstagandena har beaktats i planläggningsarbetet på så sätt att staden gjorde tillägg i planbeteckningarna och planbestämmelserna och beställde en arkeologisk undervatteninventering av Havshamnens havsområde.

Åsikter

Åsikterna om programmet för deltagande och bedömning och om beredningsmaterialet gällde bevarandet av havsutsikten, Havshamnens användningsändamål, mängden byggande, storleken på dock- och bryggområdena samt enskilda planbestämmelser. Åsikterna har beak-

18.05.2022

Ärende/8

tats i planläggningen på så sätt att detaljplanekartans bestämmelser och beteckningar har preciserats och ändrats och nya har lagts till.

Det lämnades in åtta skriftliga åsikter.

Detaljplaneförslaget offentligt framlagt

Detaljplaneförslaget hölls offentligt framlagt 19.7–17.8.2021, vilket kungjordes i enlighet med markanvändnings- och byggförordningen.

Det gjordes fyra anmärkningar mot detaljplaneförslaget. En skrivelse kom in utanför framläggningstiden.

Påpekandena i anmärkningarna gällde bryggarrangemangen på Ugns-
holmen, bredden på och användarna av vattenleden i Havshamnen,
omgårdandet av dockområdet, mängden byggande på Skiffergrundet,
att fylla ut havet, belastningen på Havshamnen och fåglarna.

Påpekandena i skrivelsen gällde växelverkan under planläggningen,
bryggarrangemangen på Ugns-
holmen, huruvida referensplanen stäm-
mer överens med detaljpanelösningen, funktionerna på Skiffergrundet,
turbåtbryggans läge, bredden på och användarna av vattenleden i
Havshamnen samt vinteruppläggning av båtar.

HRM, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (NTM-centralen),
museiverket och stadsmuseet lämnade in utlåtanden. Påpekandena i
utlåtandena gällde byggnadsytan som anvisats på Skiffergrundet,
bygghöjden och skydds-beteckningarna i detaljplanen.

Dessutom meddelade följande aktörer att de inte har något att yttra:
Helen Elnät Ab och samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT).

Åtgärder efter att förslaget hölls offentligt framlagt

I rapporten om växelverkan anges sammanfattningar av anmärkning-
arna och myndighetsutlåtandena om detaljplaneförslaget samt bemö-
tandena till påpekandena i dessa.

Det som framförts i påpekandena har beaktats med hänsyn till detalj-
planens mål och i den mån det är ändamålsenligt.

I detaljplanekartans beteckningar eller bestämmelser och i det övriga
materialet gjordes ändringar efter att planen varit offentligt framlagd.
För ändringarna redogörs närmare i detaljplanebeskrivningens sista
kapitel. De har också samlats i bilagan över ändringar (Tehdyt muutok-
set).

18.05.2022

Ärende/8

De ändringar som gjorts efter det offentliga framläggandet har diskuterats med berörda parter. De vars intresse ändringarna gäller har blivit separat hörda per e-post.

Närmare motivering

Konsekvenserna av och motiveringarna till detaljpanelösningen framgår närmare av den bifogade detaljplanebeskrivningen.

Fortsatta åtgärder

Man har bett om besked om beslutet om att godkänna planen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12718 kartta, päivätty 16.11.2021
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12718 selostus, päivätty 16.11.2021
- 3 Vuorovaikutusraportti 19.7.2021, täydennetty 16.11.2021
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Havainnekuva, 16.11.2021

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag	Bilagor till utdrag
Helen Ab	Förslagstext
Helen Elnät Ab	Förslagstext
Samkommunen Helsingforsregionens trafik	Förslagstext
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster	Förslagstext
Kymp/Ekonomistöd	Förslagstext
Museiverket, skydd av kulturmiljön	Förslagstext
Trafikledsverket	Förslagstext
Den som begärt information om beslutet om godkännande av planen	Förslagstext
	Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

18.05.2022

Ärende/8

Den som sökt detaljplaneändring

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Förslagstext

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Förslagstext

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Bilaga 1

Bilaga 2

Bilaga 3

Bilaga 4

För kännedom

Stadsmuseet

Stadsmiljönämnden

Stadsmiljönämndens sektion för byggnader och allmänna områden

Stadsmiljönämndens miljö- och tillståndssektion

Detaljplaneläggning

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 25.04.2022 § 282

HEL 2016-002260 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 6. kaupunginosan (Eira) vesialuetta, 7. kaupunginosan (Ullanlinna) uimaranta-, lähivirkistys-, vesialueita ja venesatamaa sekä 9. kaupunginosan (Kaivopuisto) venesatamaa koskevan asemakaavan muutoksen 16.11.2021 päivätyn piirustuksen nro 12718 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

11.04.2022 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 23.11.2021 § 651

18.05.2022

Ärende/8

HEL 2016-002260 T 10 03 03

Hankennumero 5564_1

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 16.11.2021 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12718 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee Helsingin kaupungin 6. kaupunginosan (Eira) vesialuetta, 7. kaupunginosan (Ullanlinna) uimaranta-, lähivirkistys-, vesialueita ja venesatamaa sekä 9. kaupunginosan (Kaivopuisto) venesatamaa.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluaikana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyihin mielipiteisiin. Päätössiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
  - o Helsingfors Segelsällskap rf: 5 000 euroa

16.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Suvi Huttunen, arkkitehti, puhelin: 310 37335

suvi.huttunen(a)hel.fi

Matti Kaijansinkko, tiimpäällikkö, puhelin: 310 37195

matti.kaijansinkko(a)hel.fi

Anu Lamminpää, maisema-arkkitehti, aluesuunnittelija, puhelin: 310 37258

anu.lamminpaa(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 13.8.2021

HEL 2016-002260 T 10 03 03

Asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kulttuurin ja vapaa ajan toimialaa/ kaupunginmuseota antamaan lausunnon kaupunkiympäristölautakunnalle asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo arvioi hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Yleiskaava 2050:ssä alue on merkitty merellisen virkistys- ja matkailun alueeksi. Aluetta kehitetään merkittävänä virkistys-, ulkoilu-, liikunta-, luonto- ja kulttuurialueena, joka kytkeytyy mantereen virkistys- ja viheralueisiin. Suunnittelussa tulee turvata kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen sekä ottaa huomioon ja turvata luonnon monimuotoisuuden, ekosysteemipalvelujen, luonnonsuojelun ja ekologisen verkoston sekä metsäverkoston kannalta tärkeät alueet. Satamasaaret kuuluvat myös maakuntainventointien kohteisiin (Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö, Uudenmaan kulttuuriympäristöselvitys 2013)

Satamasaaret sijaitsevat Ullanlinnan ja Kaivopuiston edustan merialueella. Eiran kaupunginosa (RKY 2009 Eiran kaupunginosa, Huvilakadun korttelit ja Michael Agricolan kirkko), Kaivopuisto (RKY 2009 Kaivopuisto) ja Suomenlinna, jonka aluerajaukseen Uunisaarten itäpuolella sijaitseva Harakan saari kuuluu (RKY 2009 Suomenlinna), on määritelty Ympäristöministeriön ja Museoviraston inventoinnissa (RKY 2009) valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Lisäksi kaava-alue on kokonaisuudessaan Suomenlinnan maailmanperintökohteen suoja-alueita.

Asemakaavan selostuksessa vaikutuksia luontoon ja maisemaan on arvioitu mm. seuraavasti: "Uudet täyttöalueet ja aallonmurtajat vaikuttavat rannalta merelle avautuviin näkymiin. Mantereen ja Satamasaarien välinen avoin vesialue pienenee laiturialueiden uudelleenjärjestelyn myötä. Uudet rakennukset näkyvät maisemassa, erityisesti Merisataman alueelle, joka on suosittu oleskelu- ja vapaa-ajanviettopaikka. Erityisesti Liuskaluodolle on mahdollista rakentaa aikaisempaa suurempi rakennus."

Kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön kohdistuvia vaikutuksista todetaan: "Merisataman saaret muodostavat ikonisen näkymän Merisataman rannasta, Kaivopuistosta ja mereltä katsottuna. Kaavassa sallittavat uudet rakennettavat merialueet ja rakennukset eivät heikennä merkittävässä määrin kohteen kulttuurihistoriallisia arvoja. Muutoksella on vaikutuksia kaupunkikuvaan kaavassa sallittavien uusien rakennettavien merialueiden, rakennusten ja laajennusten osalta. Täydennysrakentaminen sovitetaan olemassa oleviin rakennuksiin ja maisemaan niin, että nykyiset rakennukset säilyvät saarilla dominantteina. Saarten kalli-osiluetti on edelleen mahdollista hahmottaa mantereelta katsottuna. Uudet rakennukset ja niihin tulevat toiminnot lisäävät saarten käyttöä ja alueen viihtyisyyttä."

Selostuksessa todetaan, että kaavaratkaisu vaikuttaa rakennettuun ympäristöön siten, että kaavassa sallittava Pohjoisen Uunisaaren vanhan teollisuusrakennuksen laajennusosa sekä uudisrakennus Liuskaluodolla muuttavat maisemaa erityisesti mantereelta katsottuna. Myös palaneen varaston paikalle sallittava uusi rakennus tulee näkymään maisemassa. Muut kaavassa sallittavat rakennusalat jäävät olevan rakennuskannan taakse.

Asemakaavaehdotuksessa osa Uunisaaren rakennuksista on sallittu purettavaksi ja niiden tilalle on esitetty uudisrakentamista. Pohjoisen Uunisaaren eteläpuolelta on poistettu 250 k-m² rakennusoikeus. Asemakaavamuutoksessa saaren rakennusoikeus säilyy ennallaan.

Meriarkeologisen tutkimuksen tuloksena havaittiin vedenalainen muinaisjäänös Sirpalesaaren ja Liuskasaaren välisessä salmessa. Muinaisjäänös on merkitty kaavakarttaan sm-merkinnällä "Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty ilman muinaismuistolain perusteella annettua lupaa. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettyvä alueellisen vastuumuseon tai Museoviraston lausunto."

Ympäristön hoidosta on annettu seuraava kaavamääräys: "Alue on kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakuvallisesti arvokas kokonaisuus, joka muodostuu toisiinsa limittyvistä saaristolunto- ja satamatoimintojen vyöhykkeistä. Ympäristöä tulee hoitaa niin, että kokonaisuuden arvo ja historiallinen kerroksellisuus ja luontoarvot säilyvät. Alueen merijulkisivu tulee säilyä yhtenäisenä ja melko tasaisena. Väylästöjen rakenteissa on käytettävä alkuperäisiä vastaavia pinnoitteita". Kaavaehdotuksen liitteeksi on laadittu viitesuunnitelmat, joista ilmenee rakentamisen vaikutukset maisemaan.

Selostuksen mukaan uusien rakennusten sijoittelussa ja määrässä on pyritty huolehtimaan siitä, että nykyiset rakennukset pysyvät saarilla edelleen dominantteina ja kalliomaisema säilyy. Lisärakentamistarpeet ovat tulleet saarten käyttäjiltä, purjehdusseuroilta sekä yrittäjiltä. Sirpalesaareen on osoitettu lisärakentamista vanhan varastorakennuksen jatkeeksi, lisäksi telakka-alueelle purettavan rakennuksen paikalle on osoitettu rakennusala sen toimintaa palveleville rakennuksille. Liuskaluotoon on osoitettu rakennusoikeutta venesatamaa palvelevalle monitoimirakennukselle, Liuskasaaren etelän puoleiselle uudelle satama-alueelle sekä koillisen puolelle palaneen varaston paikalle on sallittu rakennusoikeutta huolto- ja varastorakennuksille. Lisäksi Sirpalesaareen ja Liuskaluotoon mahdollistetaan saunarakennusten rakentaminen. Uunisaaren nykyisiä ravintola- ja saunarakennuksia sallitaan osittain purettaviksi sekä täydennysrakennettavaksi. Kaavaehdotuksessa on luovuttu luonnosvaiheen majoitusrakennuksista sekä esiintymislavasta Liuskasaarella sekä lainvoimaisessa asemakaavassa osoitetusta saunarakennuksen rakennusalaista Pohjoisessa Uunisaarella.

Kaavaratkaisussa mahdollistetaan venesatama-alueen kasvattaminen sekä yhteysaluslaiturien sijoitus. Jatkosuunnittelussa tutkitaan laiturien sijoitus tarkemmin turvallisuus ja vesiliikenne huomioiden. Samoin Sirpalesaaren ja Liuskasaaren välisten aallonmurtajien sijainti tarkentuu jatkosuunnittelussa. Kaavakartassa on osoitettu alue, missä ne tulee sijoittaa. Aallonmurtajien korkeudesta on annettu kaavamääräys: "Aallonmurtajan harjan korkeusasema ei saa ylittää +3,0 metriä."

Kaupunginmuseon lausunto:

Merisataman saaren muodostavat ainutlaatuisen maisemallisen ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kerrostuman eteläisen Helsingin edustalla. Niiden virkistyskäyttö on tärkeä osa saarten ja koko Merisatamarannan alueen toiminnallisuutta kaikkina vuodenaikoina. Niiltä avautuvat näkymät ulapalle ovat ainutlaatuiset. Merisataman saarilla hyvien yhteysvenepalveluiden ja siltojen ansiosta lähikosketus merelliseen Helsinkiin ja siitä nauttiminen on kaikkien ulottuvilla.

Kaupunginmuseo on lausunut osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 2017 todeten mm. seuraavaa: "Kaupunginmuseo korostaa, että alueelle suunniteltaessa tulee uudet rakennukset ja rakenteet mittakaavallisesti ja materiaaleiltaan sovittaa pienimuotoiseen merelliseen ympäristöönsä. HSS:n suojeltu, kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokas paviljonki tulee säilyä Liuskasaaren näkymässä maamerkin omaisena rakennuksena."

Kaava-alueella on viisi asemakaavalla suojeltua rakennusta: Pohjoisen Uunisaaren tiilirakenteinen entinen teollisuusrakennus (arkkitehti Hjal-

mar Åberg 1916, laajennus arkkitehti Sigurd Schultz 1919) sekä vuoden 1940 olympialaisiin rakennetut puiset lipunmyyntikioski ja pukukoppirakennus (sr-2), HSS:n paviljonki (arkkitehti Runar Finnilä 1947) Liuskasaassa (sr-1) sekä entinen moottoritehtaan rakennus (1917) Sirpalesaassa (sr-2).

Rakennusten voimassa olevat suojelumerkinnot (asemakaava 2004) eivät muutu uudessa asemakaavassa. Uudessa asemakaavassa on Pohjoisen Uunisaaren suojellun tiilisen teollisuusrakennuksen uusin paviljonkiosa sallittu purettavaksi ja sen paikalle sekä yhteyteen on sallittu täydennysrakentamista sauna- ja ravintolakäyttöön, mitä kaupunginmuseo pitää mahdollisena. Kaupunginmuseo kuitenkin huomauttaa Liuskaluodolle mahdollistettavan rakennuksen mitoituksista. Havainnekuvan perusteella sen se vaikuttaa liian kookkaalta ja korkealta, lisäksi se ulottuu luodon ulkopuolelle, osittain meren päälle, mikä kaupunginmuseon näkemyksen mukaan kielteisellä tavalla muuttaa maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokasta näkymää. Kaupunginmuseo esittääkin, että uudisrakennuksen suunnittelua ohjataan kaavassa vielä siten, että se sopeutuisi laajalle näkyvänä uudisrakennuksena paremmin Merisataman edustan miljööseen eikä mahdollistetaisi rakennuksen ulottamista vesialueen puolelle.

Lisäksi kaavaselostuksessa tulisi kaupunginmuseon mielestä tuoda selkeästi esiin ne rakennukset, joiden säilymistä kaava ei turvaa. Kaupunginmuseo pitää erittäin valitettavana, jos HSS:n Liuskasaassa sijaitseva entisen pienikokoisen puurakenteisen vartiotuvan (arkkitehti Runar Finnilä 1931) ja varhaisemman puurakenteisen, huopakatteisen kookkaan mm. varastotiloja sisältävän 1900-luvun alkupuolen rakennuksen säilymistä ei turvataisi osana perinteikkään HSS:n pitkstä toimintahistoriasta kertovina rakennuksina. Kaupunginmuseo esittääkin, että niille annetaan kaavassa suojelumääräys. Asemakaavaselostuksessa tulee tuoda esille alun perin Suomalaisen pursiseuran ravintolana toimineen nykyisin ravintola Saaren sisätiloissa sijaitseva jäänsärkijä Sammon salonki. Arkkitehti Esko Lehesmaa suunnitteli Suomalaisen Pursiseuran ravintolarakennuksen ja kokous- ja majoitus-huoneita sisältävän seuramajarakennuksen vuonna 1963. 1960-luvun modernismia edustavat rakennukset muodostavat arkkitehtonisen kokonaisuuden ja niiden suunnittelussa kallioidet maastonmuodot on taitavasti huomioitu. Paviljonkimaisen ravintolarakennuksen ravintolasalin suurien ikkunoiden kautta avautuvat upeat merelliset maisemat. Arkkitehti oli erikoistunut merellisten rakennusten suunnitteluun, hän arvosti myös meri- ja laivahistoriaa, josta kertoo esim. se, että hän siirretti romutettavaksi suunnitellun Sampo-jäänsärkijän (rakennettu 1898) salongin uuteen pursiseuran ravintolarakennukseen, missä se edelleenkin palvelee ravintolan kabinettina ja henkii 1800-luvun arvokkuutta

18.05.2022

Ärende/8

lakattuine jalopuupaneeleineen. Tämän tulee käydä ilmi selostustekstistä.

Sirpalesaaren ja Liuskasaaren välissä on puurunkoisen laivan hylky, joka on merkitty kaavaan sm-merkinnällä. Jos ruoppaaminen tai muu rakennustyö myöhemmin uhkaa vahingoittaa hylkyä, hylky on ajoitettava ja tutkittava muinaismuistolain säätämällä tavalla. Hylkyyn on kaavassa liitetty hylkyä turvaava kaavamääräys (sm). Helsingin kaupunginmuseo – Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo toteaa, että Museovirasto toimii vedenalaisen kulttuuriperinnön asiantuntijana, ja näin ollen kyseiseen Muinaismuistolain suojelemaan kohteeseen vaikuttavista suunnitelmista on pyydettävä Museoviraston lausunto. Tämä tulee korjata kaavamääräykseen.

Kaava-alue on kokonaisuudessaan Suomenlinnan maailmanperintökohteen suoja-aluetta, mutta uudisrakentamiskohteet eivät sijoitu maailmanperintökohteen rajan välittömään läheisyyteen eivätkä ne ole merkittävien Suomenlinnasta ulospäin aukeavien näkyvien kohteena.

Kaupunginmuseolla ei ole asemakaavan muutosehdotuksesta muuta huomautettavaa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo Kulttuuriperintöyksikkö 20.11.2017

Lisätiedot

Sari Saresto, kulttuuriympäristöpäällikkö, puhelin: +358 9 503756846
sari.saresto(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 28.06.2021 § 29

HEL 2016-002260 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12718 pohjakartan kaupunginosissa 6 Eira, 7 Ullanlinna, 9 Kaivopuisto. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12718

Kaupunginosat: 6 Eira, 7 Ullanlinna, 9 Kaivopuisto

18.05.2022

Ärende/8

Kartoituksen työnumero: 28/2017
Pohjakartta valmistunut: 18.6.2021 Uusinta (ensi tilaus 2017)
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 11.03.2020 § 5

HEL 2016-002260 T 10 03 03

Arkkitehti Suvi Huttunen ja arkkitehti Sakari Mentu esittelivät.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavia uusia nimiä:

Eskaaderisatama–Eskaderhamnen

(venesatama-alue)

Perustelu: Alueella harjoitetun eskaaderi- eli matkapurjehdustoiminnan mukaan.

Regattasatama–Regattahamnen

(venesatama-alue)

Perustelu: Alueella harjoitetun regatta- eli veneiden kilpailutoiminnan mukaan.

Lisätiedot

18.05.2022

Ärende/8

Johanna Lehtonen, nimistönsuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Pelastuslaitos Pelastustoimen osasto Pelastusjohtaja
06.11.2017 § 40

HEL 2016-002260 T 10 03 03

Päätös

Pelastuslaitos antaa seuraavan lausunnon asemakaavan muutosehdotuksesta Töölön kylä tila RN:o 5:2, Liuskasaari

Asemakaavassa tulee huomioida jatkosuunnittelussa pelastuslaitoksen toimintaedellytyksien mahdollistava sammutusvesiverkosto palopostei-

neen.

Lisätiedot

Esko Rantanen, johtava palotarkastaja, puhelin: 310 31232
esko.rantanen(a)hel.fi